

HŐSÖK KAPUJA

a tanítói internátus boltíve alatt

Bonyodalmak a szegedi hősi emlékmű körül; a Művészeti Tanács két év után most fogadja el Tápay Antal tervét

(A Délmagyarország munkatársától.) Szeged hatóságát és közönségét esztendőik óta foglalkoztatja az a kérdés, hogy milyen módon örökíthetné meg a legméltóbban a világháború szegedi hőseinek emlékét. Két évvel ezelőtt dr. Pálffy József polgármester felkért néhány szobrászt, hogy készítsenek szoborterveket. Az érdeklődés igen nagy volt, számos igazán művészi értékű terv gyűlt össze és a bírálóbizottság a legjobbnak Tápay Antalnak, ennek a fiatal szegedi művésznek a munkáját találta. A terveket felterjesztették a hősi emlékművek ügyével foglalkozó bizottsághoz, amely a pálmát szintén Tápay munkájának adta, de megállapította, hogy a modell kivétel előtt át-dolgozandó. A szobrász azóta többször átdolgozta már elgondolását, de aztán megakadt a dolog, a bizottság mind a mai napig nem járult hozzá a kétségtelenül művészi elgondolás megvalósulásához. Ez az oka annak, hogy Szegeden máig nincs méltó emlékműve a háború szegedi hőseinek.

Most azután

érdekes fordulat következett be,

amely valószínűleg rövidesen megoldja ezt a régen vajdó kérdést és Szegedet egészen különleges művészi érdekességhez juttatja. Az elgondolás dr. Pálffy József polgármesteré és szoros kapcsolatban van a palotakapunak nevezett tanítói internátussal, amelynek külső építkezési munkálatai már befejeződtek és a tavasszal sor kerül a belső munkálatok elvégzésére is.

— Az az érzés vezetett, mielőtt rábukkantam erre a megoldási lehetőségre — mondotta Pálffy polgármester — hogy Szegednek el kell térnie az eddigi sablonoktól, a szegedi hősök emlékét valami egészen különleges módon kell megörökíteni. Az elmúlt napokban fölkeresett Pogány Mór, a tanítói internátus tervezője és közölte velem Hóman Bálint kultuszminiszter üzenetét, amely szerint a miniszter

huszonötezer pengőt engedélyezett a palotakapu művészi díszítéséhez szükséges szobrok költségeihez.

Az építész terve szerint az épület homlokzatára, amely merőleges síkban metszi a Boldogasszony-sugárutát és a Gizella-tér bejáratát, öt szobormű kerülne. Ezzel azonban a palotakapu belső boltozata, amely áthidalja a sugárutát és keretbe foglalja a püspöki palotából, a kémiai intézetből és a fogadalmi templomból alakuló városképet, még nem jut megfelelő díszítéshez. A miniszternek az volt a kívánsága, hogy a költségvetés a város vállalja magára. Az építészlet történeti beszélgetés közben támadt az az ötlet, hogy a tanítói internátust, illetve

az épületnek a szárnyát, amely áthidalja a Boldogasszony-sugárutát, a Hősök Kapujává avathatná a város.

még pedig olyan formán, hogy a középső boltív belső felületét, amely tízenöt méter hosszú és hét méter széles, fényes aranyburkolattal látnók el. A boltozatfelület közepére ovális mézőben színes mozaik-kép kerülne.

— A kép kettős gondolatot fejezhetne ki. Egyik részében megörökítené a világháborúban részt vett szegedi ezredek valamelyik nagyobb jelentőségű haditényét, a kép másik része pedig a nemzeti megújulódás gondolatát szimbolizálná, tehát azt a momentumot örökítené meg művészi formában, hogy Horthy Miklós kormányzó a nemzeti hadsereg élén ezen az úton indult el Budapest felé, az alkotmányosság helyreállítására. Tudom, hogy művészi szempontból ennek a kettős gondolatnak az érzékelése igen nehéz feladat, de azért bizonyára akad majd művész, aki vállalkozik a megoldására.

— Kétségtelennek tartom, hogy

az a minden eddigi szoborsablontól eltérő emlékmű, a Hősök Kapuja,

érdekes művészi nevezetessége lenne Szegednek. A célnak a hely is, a környezet is tökéletesen megfelel. A városba érkező idegenek útja ez alatt a hatalmas kapu alatt vezet el. A kapu után következik a városrész, amelyben az ifjúság nevelésére szolgáló egyetemi intézmények kaptak hajlékot. Az épület előtt lévő Gizella-tér, amely ünnepélyes alkalmakkor nagy tömegek befogadására alkalmas, van a Rákóczi-szobor, a negyvennyolcas Turul-emlék, valamivel távolabb a Délvidéki Országzászló, a háttérben az árkádos Dóm-tér és a fogadalmi templom.

A Hősök Kapuja fölött erkélysor készül,

amelyről az ünnepélyek alkalmával elmondhatják beszédeiket a szónokok. Pogány Mór eredetileg azt tervezte, hogy a palotakapu oromzatát laposan képezi ki és a tető közepére nagyobb szobrot állít, esetleg Boldogasszony-szobrot. Kívánságomra átdolgozta ezt a tervet és az új megoldás szerint a tető lépcsőzetesen emelkedne és a közepére, a szobor helyett, három dróbc kerülne. A kapuboltozat belsejét rejtett fényforrásokkal világítanánk meg, a mozaik-kép és az aranyburkolat tehát tündéri fényben szípkázná és már messziről felhívna a figyelmet. A kapu alatt, vagy a kapu előtt a földből kitörő örökláng fokozná még az emlékmű hatását. A szegedi hősi halottak névsorát a boltozatot tartó négy pillér oldalaira helyezendő márványtáblákon örökítenék meg.

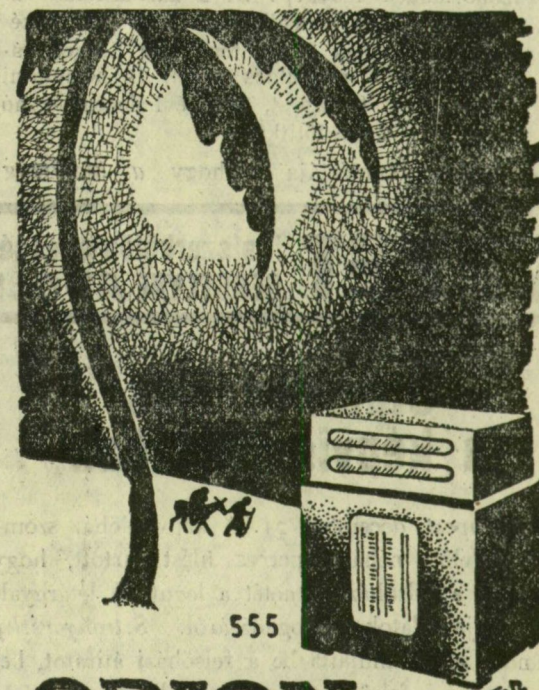
— A hősök emlékének megörökítése — mondotta végül a polgármester — régi tartózkodása a városnak, lerovását már nem halaszthatjuk sokáig. Azt hiszem, hogy ilyen módon megoldhatjuk a kérdést. Pogány Mór elgondolását már közölte a kultuszminiszterrel és Glattfelder Gyula megyéspüspökkel. Ugy tudom, mindkettőjüknek tetszik. Számításom szerint a gondolat megvalósítása 30 ezer pengőbe ke-

Ezen készülékek kaphatók
METEOR CSILLÓR GYÁR RT.

rádióosztályán,

Kárász u. 11. Telefon 33—76.

Díjtalan bemutató! Cseré! Részlet!

ORION

RÁDIO

- és a karácsony
gyönyörű lesz...

Kapható minden Orion rádiókereskedésben

Az **ORION** rádióújdoncságok lakásán is díjtalanul bemutatja

MARKOVICS mérnök

műszaki vállalata

Tisza L. körút 44. Tel. 30-20

Díjtalanul bemutatja:

Kelemen Márton
céga, Kelemen u. 11.

Csányi Antal

Kapható: rádió és villamossági szaküzletében, Feketes u. 22.

rülne. A szükséges összeget kéthárom részben biztosítanánk a városi költségvetés keretei között. Pogány Mór felkérésére már tervvázlatokat készített és rövidesen kidolgozza a részletes terveket is. Azt szeretném, ha a nyilvánosság tüzetesen foglalkozna a fölmerült kérdéssel és kialakulna a közvélemény vagy mellette, vagy ellene.

A szegedi hősök emlékének megörökítése dolgában különben más is történt, ami talán kissé komplikálja is a helyzetet. Az Országos Irodalmi és Művészeti Tanács Hősi Emlékműveket Bíráló Bizottsága végre

kétévi vajadás után meghozta döntését a szegedi emlékmű-tervezet ügyében.

Döntéséről a következő hivatalos értesítést küldte Tápay Antal szobrásznak:

„Értesitem a Művész Urat, hogy a Hősi Emlékművek Bíráló Bizottsága i. évi derember hó 4-én tartott ülésében a bemutatott hősi emlékmű-tervei közül azon lovas hősi emlék-

Karácsonyra is legoliosóbban

**SEGESVÁRY
DROGÉRIÁBAN**

VÁSÁROLHAT!

KARÁSZ UCCA 6.